

ПЕТИ РАЗРЕД ЗА КЊИЖЕВНУ ОЛИМПИЈАДУ

Изостављена су поједина дела предвиђена Наставним програмом за пети разред основног образовања и васпитања: дела обухваћена допунским избором, научнопопуларни и информативни текстови, као и поједина дела предвиђена Програмом између којих је могућ одабир за обраду.

ЛИРИКА

1. Народна лирска митолошка песма: *Вила зида град*
2. Народна лирска песма о раду: *Јабланова моба*
3. Народна лирска породична песма: *Највећа је жалост за братом*
4. Душан Васиљев: *Домовина*
5. Војислав Илић: *Зимско јутро*
6. Десанка Максимовић: *Сребрне плесачице*
7. Пеђа Трајковић: *Кад књиге буду у моди*

ЕПИКА

1. Народна шаљива приповетка: *Еро с онога свијета*
2. Народна новела: *Дјевојка цара надмудрила*
3. Милован Глишић: *Прва бразда*
4. Стеван Сремац: *Чича Јордан* (одломак)
5. Бранко Ћопић: *Поход на Мјесец*
6. Иво Андрић: *Мостови*
7. Данило Киш: *Дечак и пас*
8. Антон Павлович Чехов: *Шала*
9. Епске народне песме (о Немањићима и Мрњавчевићима – преткосовски тематски круг: *Свети Саво, Женидба Душанова, Урош и Мрњавчевићи*)
10. Кратке фолклорне форме (питалице, брзалице, пословице, загонетке)
11. Бранислав Нушић: *Хајдуци*
12. Марк Твен: *Доживљаји Тома Сојера*
13. Игор Коларов: *Аги и Ема*

ДРАМА

1. Бранислав Нушић: *Кирија*

Књижевни термини и појмови

Песник и лирски субјекат.

Мотиви и песничке слике као елементи композиције лирске песме.

Врста строфе према броју стихова у лирској песми: катрен.

Врста стиха по броју слогова (десетерац и осмерац).

Одлике лирске поезије: сликовитост, ритмичност, емоционалност.

Стилске фигуре: епитет, оноματοпеја, персонификација, поређење.

Врсте ауторске и народне лирске песме: описне (дескриптивне), родољубиве (патриотске); митолошке, песме о раду (посленичке) и породичне.

Писац и приповедач.

Облици казивања: приповедање у првом и трећем лицу.

Фабула: низање догађаја, епизоде, поглавља.

Карактеризација ликова – начин говора, понашање, физички изглед, животни ставови, етичност поступака.

Врсте епских дела у стиху и прози: епска народна песма, бајка.

(народна и ауторска), новела (народна и ауторска), шаљива народна прича.

Позоришна представа и драма.

Чин, појава, лица у драми, драмска радња. Сцена, костим, глума, режија.

Драмске врсте: једночинка, радио-драма.

ШЕСТИ РАЗРЕД ЗА КЊИЖЕВНУ ОЛИМПИЈАДУ

Изостављена су поједина дела предвиђена Наставним програмом за шести разред основног образовања и васпитања: дела обухваћена допунским избором, научнопопуларни и информативни текстови, као и поједина дела предвиђена Програмом између којих је могућ одабир за обраду.

ЛИРИКА

1. Ђура Јакшић: *Вече*
2. Јован Дучић: *Село*
3. Мирослав Антић: *Плава звезда*
4. Алекса Шантић: *О, класје моје*
5. Десанка Максимовић: *Грачаница*
6. Војислав Илић: *Свети Сава*
7. Стеван Раичковић: *Хвала сунцу, земљи, трави*
8. Милован Данојлић: *Овај дечак зове се Пепе Крста*
9. Сергеј Јесењин: *Песма о керуши*

ЕПИКА

1. Народна епска песма: *Смрт Мајке Југовића*
2. Народна епска песма: *Цар Лазар и царица Милица*
3. Народна епска песма: *Марко Краљевић укида свадбарину*
4. Петар Кочић: *Јаблан*
5. Исидора Секулић: *Буре*
6. Бранко Ћопић: *Чудесна справа*
7. Иво Андрић: *Аска и вук*
8. Антон Павлович Чехов: *Вањка*
9. Бранислав Нушић: *Аутобиографија* (одломци из акредитованих читанки)
10. Анђела Нанети: *Мој дека је био трешиња*
11. Бранко Ћопић: *Орлови рано лете*

ДРАМА

1. Коста Трифковић: *Избирачица* (одломак)

Књижевни термини и појмови

Врста строфе према броју стихова у лирској песми: дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и епски десетерац).

Одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам; рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха.

Стилске фигуре: контраст, хипербола.

Врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елегија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, божићне).

Основна тема и кључни мотиви.

Облици казивања: нарација (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог.

Фабула/радња, редослед догађаја.

Врсте епских дела: приповетка, роман.

Културно-историјско предање (нпр. *Смрт Марка Краљевића*)

Драмске врсте: комедија – основне одлике.

Монолог и дијалог у драми.

Дидаскалије, реплике.

Етапе драмске радње (заплет и расплет).

СЕДМИ РАЗРЕД ЗА КЊИЖЕВНУ ОЛИМПИЈАДУ

Школски ниво такмичења из књижевности подразумеваће наставно градиво 5. и 6. разреда из области Књижевност, као и савладане садржаје из 7. разреда до краја првог полугодишта, закључно са децембром.

Општински ниво такмичења обухватиће и градиво предвиђено за јануар и фебруар. За окружни ниво такмичења потребно је да ученици изуче и дела планирана за март предлогом распореда градива. За републички ниво такмичења ученици ће припремити градиво седмог разреда до пролећног распуста, уз познавање раније обрађеног градива у петом и шестом разреду другог циклуса основног образовања и васпитања.

Изостављена су поједина дела предвиђена Наставним програмом за седми разред основног образовања и васпитања: дела обухваћена допунским избором, научнопопуларни и информативни текстови, као и поједина дела предвиђена Програмом између којих је могућ одабир за обраду.

Познавање књижевних термина испитиваће се и на познатим и на ученицима непознатим текстовима, датим у краћем одломку или у форми реченице у задатку.

Општински ниво такмичења

1. Мирослав Антић: *Плави чуперак* (избор), *Шашава књига* (избор)
2. Рабиндранат Тагоре: *Папирни бродови*
3. Десанка Максимовић: *Крвава бајка*
4. Стеван Раичковић: *После кише*
5. Вислава Шимборска: *Облаци*
6. Антоан де Сент Егзипери: *Мали Принц*
7. Народне бајке: *Међедовић*, *Чудотворни прстен*, *Златорунни ован*
8. Петар Кочић: *Кроз међаву*
9. Ана Франк: *Дневник Ане Франк* (одломак)
10. Алфонс Доде: *Последњи час*
11. Душан Ковачевић: *Свемирски змај*
12. Свети Сава у књижевности: одломак из *Житија Светог Симеона* (о опроштају оца од сина); избор из народних прича и предања (на пример *Свети Сава и ђаво*, легенде о Светом Сави); избор из ауторске поезије о Светом Сави (Матија Бећковић: *Прича о Светом Сави*)

13. Пословице; изреке; питалице; загонетке.

Окружни ниво такмичења

1. Михајло Пупин: *Са паињака до научењака* (одломак)
2. Милан Ракић: *Божур*
3. Епске народне песме покосовског тематског круга (*Смрт војводе Пријезде, Диоба Јакишића*)
4. Владислав Петковић Дис: *Међу својима*
5. Милутин Бојић: *Плава гробница*
6. Милош Црњански: *Наша небеса* (Крф, плава гробница –одломак)
7. Епске народне песме о хајдучима (*Мали Радојица, Стари Вујадин, Старина Новак и кнез Богосав*)
8. Јанко Веселиновић: *Хајдук Станко* (одломци из акредитованих читанки)

Републички ниво такмичења

1. Епске народне песме о ускоцима (*Иво Сенковић и ага од Рибника, Ропство Јанковић Стојана*)
2. Стефан Митров Љубиша: *Кањош Мацедоновић* (одломак)
3. Јован Стерија Поповић: *Покондирена тиква*
4. Јован Јовановић Змај: *Јутутунска јухахаха*
5. Радоје Домановић: *Вођа* (одломак)
6. Јован Дучић: *Подне*

Књижевни термини и појмови

Опкорачење.

Рефрен.

Цезура.

Везани и слободни стих.

Ауторске лирске песме: рефлексивна и сатирична песма.

Лезичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, градација, симбол, словенска антитеза, фигуре понављања (асонанца и алитерација).

Функција мотива у композицији лирске песме.

Песма у прози.

Фабула и сиже.

Статички и динамички мотиви.

Композиција.

Епизода.

Идејни слој књижевног текста.

Хумор, иронија и сатира.

Врсте карактеризације књижевног лика.

Унутрашњи монолог.

Хронолошко и ретроспективно приповедање.

Дневник.

Путопис.

Аутобиографија.

Легендарна прича.

Предања о постанку бића, места и ствари.

Афоризам.

Пословице, изреке; питалице; загонетке.

Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет.

Драмска ситуација.

Драма у ужем смислу.

ОСМИ РАЗРЕД ЗА КЊИЖЕВНУ ОЛИМПИЈАДУ

Школски ниво такмичења из књижевности подразумеваће наставно градиво 5, 6. и 7. разреда из области Књижевност, као и савладане садржаје из 8. разреда до краја првог полугодишта, закључно са децембром.

Општински ниво такмичења обухватиће и градиво предвиђено за јануар и фебруар. За окружни ниво такмичења потребно је да ученици изуче и дела планирана за март предлогом распореда градива. За републички ниво такмичења ученици ће припремити градиво осмог разреда у целости, уз познавање раније обрађеног градива у разредима другог циклуса основног образовања и васпитања.

Изостављена су поједина дела предвиђена Наставним програмом за осми разред основног образовања и васпитања: дела обухваћена допунским избором, научнопопуларни и информативни текстови, као и поједина дела предвиђена Програмом између којих је могућ одабир за обраду.

Познавање књижевних термина испитиваће се и на познатим и на ученицима непознатим текстовима, датим у краћем одломку или у форми реченице у задатку.

Општински ниво такмичења

1. Доситеј Обрадовић: *Живот и прикљученија*
2. Народне епске песме: *Почетак буне против дахија, Бој на Мишару, Бој на Чокешини*
3. Вук Стефановић Караџић: *Житије Ајдук Вељка Петровића, О народним певачима*
4. Прота Матеја Ненадовић: *Мемоари* (одломак)
5. Ђура Јакшић: *Отаџбина*
6. Симо Матавуљ: *Пилипенда*
7. Лаза Лазаревић: *Све ће то народ позлатити*
8. Момчило Настасијевић: *Труба*
9. Бранимир Ћосић: *Покошено поље* (одломак из поглавља „Читава једна младост”)
10. Данило Киш: *Ноћ и магла*
11. Милош Црњански: *Сеобе I* (одломак)
12. Клод Кампањ: *Збогом мојих петнаест година*

Окружни ниво такмичења

1. Петар II Петровић Његош: *Горски вијенац* (одломак Бадње вече)
2. Јован Јовановић Змај: *Ђулићи* (избор); *Светли гробови*
3. Бранко Радичевић: *Ђачки растанак*
4. Народне лирске љубавне песме: *Српска дјевојка, Љубавни растанак*
5. Народна епско-лирска песма: *Женидба Милића Барјактара*
6. Десанка Максимовић: *Пролетња песма и Опомена*
7. Васко Попа: *Очију твојих да није*
8. Марина Цветајева: *Месечев сјај*

Републички ниво такмичења

1. Петар Кочић: *Јазавац пред судом* (одломак)
2. Иво Андрић: *Избор приповедака о деци* (*Деца, Књига, Панорама*)
3. Иван В. Лалић: *Ветар*
4. Бранислав Нушић: *Сумњиво лице*
5. Молијер: *Грађанин племић* (одломак)

Књижевни термини и појмови

Стилска средства: анафора и епифора, апострофа.

Лирске врсте: народне љубавне песме, обичајне песме (сватовске, тужбалице и здравице); љубавна песма (ауторска).

Епско-лирске врсте: поема, балада.

Драмски спев.

Мемоари.

Биографија.